

УДК 334.012.32

DOI: 10.31891/2307-5740-2021-296-4-22

ШУБА Т. П.

ORCID ID: 0000-0002-7163-2721

e-mail: shubatatiana11@gmail.com

МИКИША А. Д.

e-mail: a.mikisha03@gmail.com

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

РЕАЛІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РОЗРІЗІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

У статті проаналізовані особливості реалізації міжнародної підприємницької діяльності в розрізі європейської інтеграції. Виявлені основні шляхи покращення та спрощення умов виходу підприємств на зовнішній ринок. Можливість перейняти досвід від країн ЄС та встановити нові стандарти, адже міжнародний ринок вимагає високого рівня розвитку підприємства та високої якості послуг та товарів. Розглянуті питання щодо формування стратегій розвитку підприємств та термінового вирішення актуальних проблем, що можуть стати на заваді здійснення успішної міжнародної підприємницької діяльності. Європейська інтеграція є головною метою України; це може стати можливістю для побудови економічно розвинутої держави, зміцнення та знаходження нових зв'язків у світовій системі міжнародних відносин. Євроінтеграція є вигідним шляхом для тих підприємств, що хочуть реалізувати себе на міжнародному ринку та є одним із головних шляхів розвитку та покращення підприємницької діяльності.

Ключові слова: європейська інтеграція, міжнародне підприємництво, Європейський Союз, бізнес, державне регулювання.

TETYANA SHUBA,

A. MIKISHA

V.N. Karazin Kharkiv National University

IMPLEMENTATION OF INTERNATIONAL ENTREPRENEURIAL ACTIVITY IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

The article analyzes the peculiarities of the implementation of international business activities in the context of European integration. The main ways to improve and simplify the conditions for enterprises to enter the foreign market are identified. Opportunity to learn from EU countries and set new standards, as the international market requires a high level of enterprise development and high quality services and goods. The issues concerning the formation of strategies for the development of enterprises and the urgent solution of current problems that may hinder the implementation of successful international business activities are considered. European integration is an opportunity to realize the entrepreneurial potential of the country and ensure its economic development. Therefore, the main task for modern entrepreneurs is to enter the international market, because it ensures the dynamic development of their business in the context of the spread of integration processes. Intensification of European integration processes allows to find effective ways of stimulation on the basis of studying the experience of European countries. The purpose of these processes is to establish close cooperation between the EU and Ukraine in the economic sphere. This cooperation does not provide any guarantees for the economic development of the country, but opens up opportunities for this to be realized. EU integration tools can increase the efficiency and competitiveness of enterprises, and the existing structural funds support these processes. European integration is only a complement to the implementation of international business, it can not replace domestic efforts and entrepreneurial activity in the country. Currently, the main task for Ukraine is to formalize agreements with the EU on the implementation of the principles set out in the AMB. European integration is the main goal of Ukraine - it can be an opportunity to build an economically developed state, strengthen and find new ties in the world system of international relations. European integration is a profitable way for those companies that want to realize themselves in the international market and is one of the main ways to develop and improve business.

Key words: European integration, international entrepreneurship, European Union, business, state regulation.

Постановка проблеми у загальному вигляді

та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями.

Євроінтеграція – це передусім вибір шляху розвитку в напрямку європейської моделі, йдучи яким, можна досягти значного прогресу в реалізації міжнародної підприємницької діяльності. Підприємства у наш час мають достатній потенціал, щоб здійснити цей прорив до нових технологій у промисловому виробництві, до нових відносин у сфері економіки, до нових поглядів на якість товарів та послуг.

Інтеграція України в європейський простір є одним із важливих компонентів євроінтеграції як стратегії економічного розвитку. Розширення ЄС дає можливість підприємствам вийти на міжнародний, новий рівень, перейняти досвід у найуспішніших та найвідоміших зарубіжних компаній, покращити виробництво та якість продукції та послуг, щоб бути конкурентоспроможними. Тому на цій основі актуальним є дослідження реалізації міжнародної підприємницької діяльності в розрізі європейської інтеграції, рівень конкурентоспроможності українських підприємств та розширення понять про значимість та важливість виходу їх виходу на зовнішній ринок.

Аналіз останніх досліджень

Проблемі євроінтеграційних процесів у сфері підприємницької діяльності присвятили свої праці такі дослідники, як І.Ю. Анацька, Д.А. Антонюк, І.С. Біла, С.В. Громенкова, Т.І. Кужда, Н.М. Салатюк, О.А. Сорочківська, В.В. Турчак та ін.

Формулювання цілей статті (постановка завдання)

Метою статті є дослідження особливостей реалізації міжнародної підприємницької діяльності, спираючись на досвід країн ЄС.

Виклад основного матеріалу

Підприємницька діяльність є основою економічного і соціального розвитку, вирішення соціальних проблем, подолання бідності та забезпечення високого рівня життя громадян. Тому в кожній країні питання створення належних умов для поширення підприємницької діяльності, створення соціально-орієнтованої стратегії, яка буде спрямовуватись на вирішення як поточних, так і довгострокових задач бізнесу завжди належали до першочергових. Така стратегія передбачає вирішення цілого комплексу складних, нерідко суперечливих проблем з урахуванням загальнодержавних та регіональних інтересів [1].

Небезпідставними були б сподівання щодо змін у внутрішній організації забезпечення співпраці Союзу з Україною, збільшення обсягу фінансової допомоги, більшого залучення інституцій ЄС до здійснення Україною необхідних реформ тощо.

Нині для України набуває особливої актуальності і прийняття термінових рішень щодо вирішення проблем підприємництва, а саме вирішення проблем малих та середніх підприємств (МСП) та формування стратегії розвитку МСП у розрізі нинішньої інтеграції України з Європейським Союзом.

В період економічної кризи такі проблеми значно загострилися. Пошуки чинників подолання кризових явищ в економіці, передусім, спрямовані на створення сприятливих умов для підприємництва та забезпечення умов для адаптації підприємств до євроінтеграційних процесів.

З іншого боку, європейський ринок вимагає більш високого рівня кількісного та якісного розвитку підприємств, тому важливим аспектом стають проблеми державних механізмів впливу на МСП та їх здатність забезпечити сталий розвиток підприємств в умовах євроінтеграції. У зв'язку з цим необхідною є зміна стратегії розвитку підприємства з боку держави, що має підпорядковуватися не тільки реалізації інтересів бізнесу, а і вирішення загальнодержавних, регіональних та соціальних проблем [1].

Активний розвиток взаємовідносин між компаніями і корпораціями, зростання можливостей комунікацій, потреба спільного розв'язання актуальних питань існування людства породили необхідність міждержавного, а деколи наддержавного регулювання, яке орієнтується на тому, щоб забезпечити вільне переміщення товарів і послуг, капіталів та робочої сили між країнами в рамках певного регіону.

Одним з дієвих механізмів інтеграції України в світогосподарські зв'язки є членство в інтеграційних об'єднаннях, що дозволяє вийти на новий рівень взаємодії, використовуючи при цьому переваги міжнародного співробітництва, зокрема в сфері зовнішньої торгівлі та інвестування [2].

Важливим напрямом державної політики у сфері малого та середнього підприємництва повинен стати євроінтеграційний, на якому потрібно зосередити особливу увагу, адже через підписання та імплементацію Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом і його державами-членами виникають нові ризики для сектору малого та середнього підприємництва. Адже зазначена Угода суттєво змінює регуляторне середовище з таких питань, як політика у сфері конкуренції, державна допомога, державні закупівлі, санітарні заходи, технічне регулювання, захист прав інтелектуальної власності, забезпечення сталого розвитку, тому в українських реаліях необхідно відпрацювати нові механізми функціонування вітчизняних підприємств. У напрямі реалізації євроінтеграційних прагнень України у сфері малого та середнього підприємництва необхідно здійснити такі дії:

– провести дослідження експортно-орієнтованих суб'єктів малого та середнього підприємництва, проаналізувати їх можливості й потреби, розрахувати економічні витрати господарювання і рівень регуляторного навантаження на їх діяльність. За результатами цих досліджень розробити адаптаційні програми (так звані дорожні карти) для реалізації можливостей вітчизняного підприємництва, особливо малого, конкурувати зі своєю продукцією на європейських ринках, розрахувати кількість необхідних коштів для сертифікації за європейськими стандартами, знайти джерела фінансування й стейкхолдерів цього процесу, передбачити необхідне фінансування у бюджеті на весь період імплементації Угоди про асоціацію, створити резервний фонд для виконання цих програм;

– для розвитку експортних можливостей малого та середнього підприємництва й поліпшення умов проникнення на міжнародні ринки Державній службі України з питань регуляторної політики та розвитку підприємства разом із Міністерством закордонних справ України із залученням некомерційних організацій підприємців (наприклад, торгово-промислових палат) створити міжнародне агентство для активного представлення інтересів вітчизняного малого підприємництва в усіх державних, міжнародних і професійних організаціях, що спеціалізуються на розвитку міжнародної торгівлі [3].

Для здійснення державної політики в сфері підтримки малого і середнього підприємництва в Європі застосовується орієнтоване на це питання законодавство; реалізується система державних програм

фінансового, технологічного, зовнішньоекономічного, інформаційного, консультаційного, кадрового сприяння малим підприємствам з використанням централізованих джерелі особливих схем фінансування.

Державна підтримка бізнесу в Україні здійснюється на підставі Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні». В Законі чітко зазначено, що з метою створення сприятливих організаційних та економічних умов для розвитку підприємництва держава повинна надати належну підтримку. Але на даному етапі розвитку підприємництва є значні проблеми.

В умовах сьогодення досить гостро постала проблема державного регулювання діяльності малого і середнього підприємництва (МСП). Європейський ринок вимагає більш високого рівня кількісного та якісного розвитку підприємств, тому важливим аспектом стають проблеми державних механізмів впливу на МСП і їх здатність забезпечити сталий розвиток підприємств в умовах євроінтеграції. У зв'язку з цим необхідним є зміна стратегії розвитку підприємства з боку держави, що має підпорядковуватися не тільки реалізації інтересів бізнесу, а і вирішення загальнодержавних, регіональних та соціальних проблем.

Гострими проблемами є, в першу чергу, неефективна політика держави щодо покращення підприємницького клімату, нерациональне використання коштів, відсутність визначеної тактики щодо адаптації вітчизняних підприємств до європейського «поля».

Політика сприяння розвитку МСП, яка є пріоритетною в Європейському Союзі та розвинених державах світу, в Україні фінансується з державного бюджету за залишковим принципом.

Європейська комісія розглядає підприємництво як великі можливості та ідеї та сприяє їх перетворенню у цінність для інших, яка може бути фінансовою, культурною чи соціальною.

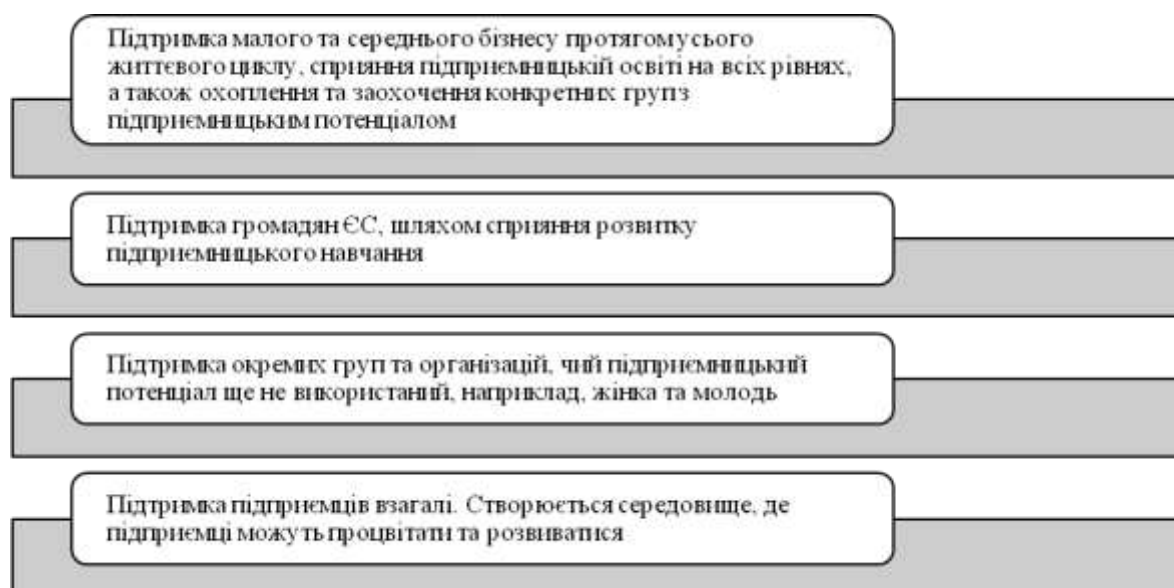

Рис. 1. Напрями підтримки підприємництва Комісією ЄС

Першочерговими завданнями для України в процесі втілення в життя європейських підходів до розвитку малого та середнього бізнесу є досягнення і формалізація домовленостей з ЄС щодо впровадження в Україні принципів, викладених в АМБ. Для України характерною є складна система адміністрування податків, неналежний державний контроль та нагляд, невиправдана кількість технічних бар'єрів, складні процедури регулювання підприємницької діяльності як на загальнодержавному так і регіональному рівнях.

Для вирішення зазначених проблем необхідна консолідація дій політиків в Україні, спрямована законодавче забезпечення та запровадження практичних заходів з їх реалізації таких принципів. Діяльність всіх гілок політичної влади (президентської, парламентської, урядової, місцевих органів влади), а також опозиційних сил, громадських організацій, об'єднань підприємців, роботодавців доцільно сконцентрувати на прийнятті виважених рішень щодо впровадження європейських підходів до розвитку малого та середнього бізнесу в Україні [1].

Європейська інтеграція завжди була стратегічною метою України, найкращим способом реалізації національних інтересів, побудови економічно розвинутої і демократичної держави, зміцнення позицій у світовій системі міжнародних відносин.

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок

Для нашої країни європейська інтеграція – це шлях модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентної спроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, насамперед, на ринок ЄС.

Загальнодержавна програма адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу визначає, що однією із пріоритетних сфер, в якій здійснюється адаптація законодавства України, є зокрема сфера «законодавство про компанії».

У зв'язку з цим, та за допомогою Європейського Співтовариства виникла нагода налагодити різні форми діалогу між представниками країн членів ЄС і Україною з метою вироблення найбільш ефективної економічної політики щодо розвитку підприємництва в Україні. Таким чином, з'явилась можливість використати в повній мірі досвід ЄС у виробленні політики зміцнення ділового середовища, в якому функціонує малий бізнес України.

Держава створює правове поле для ведення бізнесу й те, наскільки воно буде досконалим, безпосередньо впливатиме на успішність діяльності підприємця. Досвід зарубіжних країн повинен стати основою для удосконалення організації бізнесу в Україні. Політика держави повинна бути спрямована на всебічну підтримку розвитку підприємництва через спрощення системи оподаткування, пільгове кредитування, державні гарантії від банкрутства, подолання надмірної бюрократизації, стимулювання інноваційної діяльності та інші заходи, щоб підняти економіку України на сучасний європейський рівень.

Література

1. Перспективи впливу євроінтеграції на розвиток підприємства в Україні. URL : <http://reposit.nupp.edu.ua/bitstream>
2. Проблеми розвитку зовнішньоторговельних відносин України в розрізі міжнародних інтеграційних процесів. URL : <http://www.nvngu.in.ua/index.php/ru/component/jdownloads/finish/29-2009/179-2009-11/0#page=89>
3. Державна політика розвитку, підтримки малого та середнього підприємництва у контексті європейської інтеграції. URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/efdu_2017_1_32.pdf
4. Міжнародна допомога та її вплив на підприємницьке середовище в Україні. URL : <http://dspace.nuft.edu.ua/bitstream/123456789/2987/3/10411.pdf>

References

1. Perspektyvy vplyvu yevrointehratsii na rozvytok pidpriemstva v Ukraini. URL:<http://reposit.nupp.edu.ua/bitstream>
2. Problemy rozvytku zovnishnotorhovelnykh vidnosyn Ukrainy v rozrizi mizhnarodnykh intehratsiinykh protsesiv. URL:<http://www.nvngu.in.ua/index.php/ru/component/jdownloads/finish/29-2009/179-2009-11/0#page=89>
3. Derzhavna polityka rozvytku, pidtrymky maloho ta serednoho pidpriemnytstva u konteksti yevropeiskoi intehratsii. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/efdu_2017_1_32.pdf
4. Mizhnarodna dopomoha ta yii vplyv na pidpriemnytske seredovysheche v Ukraini. URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/bitstream/123456789/2987/3/10411.pdf>

Надійшла / Paper received : 11.06.2021

Надрукована/Printed : 01.07.2021